

Tehillim- Psalms for the Ages -Chapter 104 (Part 2)

WIT 11/9/16

Rabbi Shmuel Silber - rabbisilber@suburbanorthodox.org

1. תהילים פרק קך

א ברכי נפשי אתייה יהוה אלהי גודלה מארח הור וחרר לבשת: ב עטה אור כשלמה נוטה שממים כיריעות: ג המקנה בפלים עליתו השם עבטים רכויבו המהלך על-כנפירות: ד עשה מלאכיו רוחות משורתיו אש לחת: ה יסד ארץ על-מכוניה בל-תמות עוזלים ועד: ו תחום פלבוש כסיתו על-הרים יעדודמים: ז מז-גערתך ינוסון מז-kol רעמן יחפוזן: ח יעלו הרים ירדו בקנות אל-מלוקים זה | יסדת להם: ט גבול-שפת פל-יברין בל-ישובון לכפות הארץ: י המשליח מעינים בנחלים בין הרים יהלכו: יא ישקו כל-חיתו שדי ישברו פראים צמאם: יב עליהם עופר-השמים ישובון מבין עפאים יתנדROL: יג משקה הרים מעליותיו מפרי מעשיך תשבע הארץ: יד מצמיח חזר | לבמה ושב לעבדת האדים להוציא לחים מז-הארץ: טו ווין | ישמח לבב-אנוש להצילה פנים משם ולחים לבב-אנוש יסעד: טז ישבעו עצי יהוה ארני לבנון אשר נטע: יז אשור שם צפרים יקננו חסירה ברושים ביתה: יח הרים הגביהם ליעלים טליתם מתחה לשפכים: יט עשה ירח למועדים שמש זרע מבואו: כ תשת חשק וייחי ליללה בו-תרומש כל-חיתו-יעיר: כא הקפירים שאנים לטרף ולבקש מאל אכלם: כב תורת השם יאספון ואל-מעונתם ירבצון: כג יצא אכם לפעלו ולעבדתו עד-יערכ: כד מה-רבבו מעשיך | יהוה בלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך: כה זה | הים גדול ורחב גרים שם רםש ואין מספר חיות קטנות עם-גדלות: כו שם אניות יהלכו לוינן זה יצרת לשק-בבו: כז כלם אלק ישבוון לחת אכלם בעתו: כח תתן להם ילכטון תפוח ידר' ישבוון טוב: כט תפтир פניך יביהלון תפיך רוחם יגעוון ואל-עפרם ישובון: ל תשליח רוחך יבראון ותחדש פני אדמה: לא יהיו כבוד יהוה לעולם ישמח יהוה במעשו: לב המביט לארץ ותרעך יגע בתהים ויעשנו: לג אשים להויה בחמי אומרה לאלהי בעודי: לד יערכ עליו שיחי א נבי אשמה פיהוה: לה יתמו חטאיהם | מז-הארץ ורשעים | עוד אינם ברכי נפשי אתייה יהוה הלויה:

1. My soul, bless the Lord. My God, You are very great, You are attired with majesty and beauty. 2. [You] enwrap Yourself with light like a garment; [You] extend the heavens like a curtain. 3. Who roofs His upper chambers with water; Who makes clouds His chariot, which goes on the wings of the wind. 4. He makes winds His messengers, burning fire His ministers. 5. He founded the earth on its foundations that it not falter to eternity. 6. You covered the deep as [with] a garment; the waters stand on the mountains. 7. From Your rebuke they fled; from the sound of Your thunder they hastened away. 8. They ascended mountains, they descended into valleys to this place, which You had founded for them. 9. You set a boundary that they should not cross, that they should not return to cover the earth. 10. He sends the springs into the streams; they go between the mountains. 11. They water every beast of the field; the wild donkeys quench their thirst. 12. Beside them the fowl of the heavens dwell; from between the branches they let out their voices. 13. He waters the mountains from His upper chambers; from the fruit of Your works the earth is sated. 14. He causes grass to sprout for the animals and vegetation for the work of man, to bring forth bread from the earth. 15. And wine, which cheers man's heart, to make the face shine from oil, and bread, which sustains man's heart. 16. The Lord's trees are sated, the cedars of Lebanon, which He planted. 17. Where birds nest; as for the stork-the high junipers are its home. 18. The lofty mountains for the ibexes; the rocks a shelter for the hyraxes. 19. He made the moon for the appointed seasons; the sun knows its setting. 20. You make darkness and it is night, in which every beast of the forest moves about. 21. The young lions roar for prey and to beg their food from God. 22. When the sun rises they gather in and couch in their dens. 23. Man goes out to his work, to his labor until evening. 24. How great are Your works, O Lord! You have made them all with wisdom; the earth is full of Your possessions! 25. This sea-great and wide; there are creeping things and innumerable beasts, both small and large. 26. There the ships go; You formed this leviathan with which to sport. 27. They all look to You with hope, to give their food in its time. 28. You give them that they may gather; You open Your hand that they may be sated with goodness. 29. You hide Your countenance and they are frightened; You

2. מצודת דוד תהלים פרק קד פסוק כג

(כג) יצא – אז בזורה השמש עת שבו החיות למקומם יצא אדם אל השדה לעשות מלאכתו ויתעכ卜
שמה עד הערב עת ישבו החיות ללכת:

3. רד"ק תהלים פרק קד פסוק כג

(כג) יצא אדם לפعلו ולעבדתו, בשדה. עדי ערב, שיאסוף אל העיר, והחיות ישטו לבקש אכלם.
והנה כל הנבראים בכוננות מוכן וחכמת חכם:

4. מלבי"ם תהלים פרק קד פסוק כג

(כג) יצא אדם לפועלו ולעבדתו עדי ערב, ולא יירא מן החיות כי הם מתחבאים ביום, באופן שקבוע
לכל אחד תחומו ושבתו, שהאדם ינוח בלילה והחשך טוב לו אז, והחיות ינוחו ביום מפני האדם:

5. משנה מסכת אבות פרק ד משנה ג

[*] הוא היה אומר אל תהיו בו לכל אדם ואל תהיו מפליג לכל דבר שאין לך אדם שאין לו שעה ואין לך
דבר שאין לו מקום:

6. פירוש רש"י על אבות פרק ד משנה ג

אל תהיו בו לכל אדם. אל תבזה שם אדם שביעולם ... שאין לך אדם קל שביעולם שאין לו שעה שאתה
צריך לו לשום דבר ויפרע ממך לפיקך אל תהיו בו לכל אדם. ואין לך דבר קטן של חכמה שאין לו
מקום יבא מקום לדבר שתצטרכך לו אם הייתה יודעו לפיקך אל תהיו מפליג לכל דבר:

7. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סב עמוד ב

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה, חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי, אמרה ליה: اي מקדשנא לך אולת
לבוי רב? אמר לה: אין. איקדשה ליה בצדעה ושדרתיה. שמע אבוחה אפקה מביתיה, אדרה הנאה
מנכסיה. אוזיל יתיב תרי סרי שניין בכיב רבי. כי אתה, אייתי בהדייה תרי סרי אלף תלמידי. שמעיה
לההוא סבא דקאמר לה: עד כמה קא מדרברת אלמנות חיימ? אמרה ליה: اي לדידי ציתת, יתיב תרי סרי
שני אחريני. אמר: ברשות קא עבידנא, הדר אוזיל יתיב תרי סרי שני אחريני בכיב רבי. כי אתה, אייתי
בהדייה עשרין וארבעה אלף תלמידי. שמעה דביתהו הות קא נפקא לאפיה, אמרו לה שיבתאת:
שאליל מאני לבוש ואיכסאי, אמרה להו: יודע צדיק נש... כי מטיא לגביה, נפלת על אפה קא מנשכא
ליה לכברעה, הו קא מדחפי לה שמעיה, אמר להו: שבкова, שלוי ושלכם שלה הו. שמע אבוחה דאתא
గברא רבה למטא, אמר: איזיל לגביה, אפשר דמפר נדראי. אתה לגביה, א"ל: אדעתה דగברא רבה מי
נדרת? א"ל: אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת. אמר ליה: אני הו, נפל על אפיה ונשקייה על כרעיה,
ויהיב ליה פלגא ממוניה. ברתיה דר"ע עבדא ליה לבן עזאי הци. והיינו דאמרايינש: רחילה בתר
רחילא אולא, כעובי אמה כך עובי ברטא.

הימאיר נתיבי ממשיך את הקו הוה, ומסביר מה צריך להיות יהסנו אל
הרשות. הוא מודיעק את לשון המשנה: "אל תהיו בו לכל אדם" – לא נאמר "הו"
מכבד את כל אדם" – אלא אל חולול באיש.

8. יהל ישראל מד

לדבריו, אכן או אפשר לבבד את הרשות, המולול בכבוד שמיים. מנגד, אל לנו
לבח לרשות – משום שוגם הוא יציר כפוי של הקב"ה, גם לו יש תפkid בבריאת.
בנוסף על דברים אלה, יש לומר טעם פשוט מודע אל לט בחו לרשות. "שאין
לך אדם שאין לו שעה" – ייתכן שיחזור או פעם בתשובה, ויונחם על מעשיהם
הרעים. אדרבה, אם נבוח לו – נחיק אותו עוד יותר מהוררך הנכונה. יהסנו אל
הרשות צריך להיות וחס של שמאל דוחה ימין מקרבת.

9. תלמוד בבל מסכת בבא מציעא דף פג עמוד ב
 פועל, בכניותתו – משלו, ביציאתו – משל בעל הבית, שנאמר תזרח השם יאספון ואל מעונתם ירכזון יצא אדם לפعلו ולעבדתו עדי ערבות.

10. רשיי מסכת בבא מציעא דף פג עמוד ב
 בכניותתו – לעיר.
 משלו – צריך לוותר משלו אצל בעל הבית, ולהחשיך אצלו.
 וביציאתו – למלאתו בבודק.
 משל בעל הבית – אינו צריך להקדים, אלא עם הנץ החמה.

11. דף על הדף כתובות דף סג עמוד א
 הדבר תמורה אם הוא הי' כל כך קרוב לביתו למה לא נכנס לפחות קצת זמן ולאחר כך הי' חוזר ללמידה תורהתו. וביארו שמדובר רואים שאיןו דומה כלל תורה שלומדים ללא הפסיק, ברצף אחד, לתורה שלומדים פיסקי פיסקי, והמשילו זה לקומקס המתחמים, שאם ידליקו באש מתחתיו לזמן מסוים, הרי ירתחו המים שבתוכו, אבל אם ידליקו ויכבו וידליקו ויכבו לעולם לא ירתחו המים.